

familien behoorende planten o. a. Vib. Lantana L. bij Velzen en Haarlem.

In deze streken heb ik tal van struiksoorten in hoggen en bosschen gevonden, die door den daarover gestelden opzichters of tuinbazen geplant zijn om gaten te stoppen enz.

Alleen bepaald verwilderd, vond ik *Lonicera Xylosteum* L. uit zaad opgeslagen o. a. in 't Bloemendaalsche bosch en andere plaatsen in deze omgeving. In elk geval zij men in de omgeving van plaatsen, waar eertijds vele buitens bestonden, voorzichtig. In de omgeving van Haarlem o. a. is de plantenwereld door herhaalde omwisseling van gebruik telkens gewijzigd. Waar duinen waren, zijn buitenplaatsen gekomen. Vele dezer weder gesloopt en den grond afgezand en tot bollentuinen vermaakt. De afkomende grond is heinde en ver verspreid en daarmede zaden en wortels en knollen en bollen en zoo zal men ook in de omgeving van 't gesloopte Oosterduin en in andere dikwijls planten kunnen vinden, die vroeger daar gekweekt werden en die door plantenverzamelaars, met de geschiedenis der streek onbekend als inheemsche exemplaren van buitenlandsche soorten worden aangemerkt. Zulke planten zijn meestal tijdelijk, aan de plek gebonden, doch verspreiden zich niet verder.

Haarlem. 11/2 '02.

LEONARD A. SPRINGER.

De tweekoppige slang.

In de laatst hier ontvangen aflevering van Uw tijdschrift vind ik de photo van een hagedis met 2 staarten. Hierbij doe ik U een afdruk toekomen van een fotografie eener slang met 2 koppen.

Ik heb het beest hier \pm 4 weken in gevangenschap gehad, daar mijn oude liefhebberij voor terrariums enz., waar ik me voor ruim 25 jaar in Nederland mee bezig hield, tegen zulk een interessant object niet bestand was, al ontbreekt mij anders ook ten eenenmale de tijd, me met zulke zaken te occupereen.

Erg jammer anders, daar uiterst interessante dingen hier zoo te zeggen in je onmiddellijke nabijheid te zien zijn. Om maar iets te noemen, een groote boomkikker, die zijn eieren in de boomen of struiken legt, die boven het water hangen. Men ziet dan een vuistgrootte, bruin-

giftigheid (*Bungarus annularis*) of grootte (*Python reticulatus*) uitmuntende alleen kennen.

Deze beide soorten met tal van andere werden hier op mijn erf doodgeslagen; dus ook al weer zeer welkom materiaal voor biologische waarnemingen, dat ons dagelijks omkruipt.

Ik maakte van een insectendoos met glazen deksel \pm 50 c.M. lang en breed en 15 c.M. hoog, een terrariumachtig iets met aarde, steenen, omgekeerde halve bloempot en waterbak, waarin ik dacht dat de slang wel zou aarden.

Dit ging dan ook; na eenige dagen was het dier nagenoeg niet schuw meer en deed net als een gewone slang. Ik trachtte het beest te voeren met kikkorslarven, maar zag het nooit eten. De larven verdwenen echter bijna allen en ik dacht reeds, dat ze geregeld opgepeuzeld werden, toen ik bemerkte dat tusschen de steenen ettelijke jonge kikkertjes verstopt waren. Het aantal kikkers was echter vrij wat minder dan dat der larven. Al zijn er misschien ettelijke gestorven en de lijken vergaan, toch geloof ik, dat de slang gegeten heeft.

Dat ze dronk, zag ik herhaaldelijk; nu eens met den rechter, dan met den linkerkop, soms met beiden te gelijk.

Het interessantst was het echter als bij het voortkruipen een hinderpaal, tusschen de beide koppen inkwam b. v. de rand van de ingegraven bloempot. De eene kop wilde dan naar binnen, de andere naar buiten en het duurde soms een kwartier, voordat de een zijn zin kreeg. Dat elk der koppen zelfstandig dacht, bleek zeer duidelijk bij het vervellen. Aan het witworden der oogen was te zien, dat het vervellen zou beginnen; na een paar dagen begon hier en daar aan de koppen de huid los te laten, eerst aan den linkerkop, toen aan den rechter. De losse huid hinderde klaarblijkelijk en de slang trachtte deze te verwijderen; de linkerkop, ging daarvoor op zijn kop staan en draaide op zijn snuit als basis in de rondte, waarbij deze kop nagenoeg een omgekeerden kegel beschreef en de rechterkop een daarom heen gelegen gewone rechtstaanden kegel. Toen later de rechter kop vervelde werd deze de baas en draaide de linker er om heen.

De koppen waren vrij beweeglijk ten opzichte van elkaar; horizontaal liggend, konden ze een rechten hoek met elkaar vormen of vlak naast elkaar liggen. Bovendien kon de linker kop op en over den rechter gelegd worden, en omgekeerd, ongeveer zoowat als wij de derde en vierde vinger over elkaar kunnen leggen. Zooals mij vroeger ook wel eens bij gevangen slangen overkwam, stierf deze tijdens het vervellen. Het dier was \pm 42 c.M. lang, zoodat de photo iets minder dan halve grootte is.

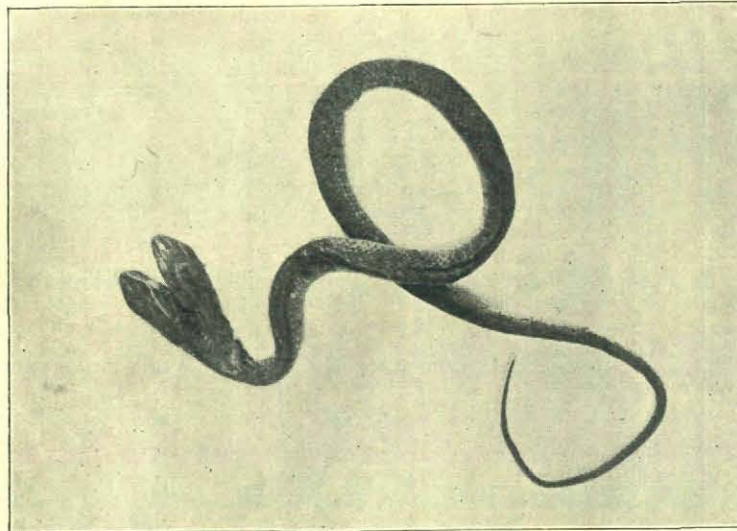
Bij Loupe-vergrooting blijkt de photo zeer scherp te zijn en verschillende details der kopaanhechting te vertoonen (kopverdubbeling is misschien beter woord), die geloof ik wel waard zijn gereproduceerd te worden, of ze op wat grooter schaal te tekenen.

Of de slang een met twee koppen geboren monster is of de tweede kop ten gevolge eener verwonding aangegroeid, waag ik niet uit te maken. Dat dit laatste mogelijk is, herinner ik me gelezen te hebben in een mededeeling uit een Noord-Italiaansche stad, welke weet ik niet meer. Hier was het eene hagedis in gevangenschap, die zeer ernstig aan den hals verwond werd; uit de wondvlakte groeide een tweede kop.

Al mijn assistenten en verschillende inwoners van Pasoeroean zagen de slang in leven. Het lijk heb ik in spiritus gezet.

Pasoeroean, O. Java.

Dr. J. D. KOBUS.

Tweehoofdige slang.

gele bal aan takken of bladen vastgekleefd, die men op het eerste oog voor een eigenaardige vrucht of gal houdt. De bal is van schuim, waarvan de buitenlaag verhardt. Binnen in vindt men groote hoeveelheden kikkereieren. Deze ontwikkelen zich in het schuim. Zoodra de jonge larven grootendeels uit zijn, misschien wel door hunne beweging wordt het schuim vloeibaarder en druipt met de jonge larven in het water.

Maar om op de tweekoppige slang terug te komen. Het beest werd me door een inlander gebracht van wien ik het kocht. De soort ken ik niet, daar ze hier niet zoo gemakkelijk uit elkaar te houden zijn als de drie in Nederland voorkomende en wij over het algemeen de door hun

Hoe men vogels uitroeit.

Te Londen wekte korte tijd geleden de mededeeling groot opzien, dat een koopman aldaar zich verbonden had, aan eene modiste van het Westend 10.000 meeuwenvleugels te leveren, die zouden dienen voor de garnering van hoeden in het aanstaande seizoen. Aldus de aanvang van een stukje in een onzer dagbladen. Die mededeeling trof de dichteres Florence Dixie zoo dat zij de pen opgreep, om in krachtige poëzie tegen die moordenarij te protesteeren. Zij zond ook een exemplaar aan den koning en de koningin en ontving van Miss Knollys, hofdame van koningin Alexandra, het volgende antwoord.

„Ik heb uwe verzen aan den koning en de koningin overhandigd en ik ben zeker, dat H. M. alles doen zal, wat in haar macht is, om de uitroeiing dier vogels tegen te gaan.”

H. M. zal zich dus met *dezen* moord bemoeien.

Nu 't is wel noodig. Onlangs kregen we 't bericht, dat men in Friesland in eenige dagen vele duizenden pluviëren had gevangen, alleen om het verhemelte van enkele lekkerbekken te streelen. Nu dit weer. Ja, 't zaakje gaat goed, 10.000 vleugels. Daarvoor schiet je maar 5000 vogels en je hebt ze. Klaar! Wat kan 't ze schelen. Er zijn er nog genoeg. En waarom? Om een aantal dames een keurig hoofddekseel te verschaffen. En diezelfde dames zullen misschien den volgenden zomer een badplaats bezoeken en zich verlustigen in het gezicht van die „lieve duifjes der zee.” Weg met die gruwelijke, vervloekte mode, die jaarlijks het leven van zooveel onschuldige schepsels vraagt. Wreed zijn zij, de vrouwen, die deze meedogenlooze mode volgen. Want de vraag naar vogelveren is in de laatste jaren grooter dan ooit. Alleen in Venezuela worden 2 miljoen vogels voor modedoeleinden gedood. Twee miljoen, 't is ontzettend.

In 't bericht staat nog meer:

Een Londensch koopman heeft verklaard, dat hij, reeds voor twaalf jaar, toen de mode nog niet zoo onbarmhartig was, jaarlijks twee miljoen vogeltjes verkocht. Drie zendingen naar Londen bestonden onlangs uit 10.000 paradijsvogels, benevens duizenden andere vogels. Vijftigduizend onsen witte reigerveren worden in Londen in een jaar verkocht en daar voor een ons veeren zes reigers gedood moeten worden, moet het aantal gedooide vogels 300.000 bedragen, waarin nog niet begrepen zijn de duizenden jonge vogels, die door hongersnood of verwaarloozing omkomen. De jager ligt op den loer aan den voet van den boom, waarin het nest is. Daar nadert de moeder. Een schot kraakt, een wit donzig wolkje daalt naar beneden en... de hongerige jongen wachten tevergeefs op hunne moeder. Nu lezer, hoe vindt ge dat nu? Aan wie de schuld. Aan die schoone vrouwen, die die veeren koopen. Aan die teedere, lichtgeroerde vrouwen, die toch bijna elken vogel, zoo'n „ontzettend lief schepseltje” vinden.

Ja vrouwen, aan u de schuld. De goeden tenminste niet te na gesproken. Want ook vele vrouwen ijveren tegen die gruwelmode.

Maar toch, vroegen die vrouwen, welke nu die veeren dragen, niet daarnaar, dan bleven de meeste van die levens gespaard.

Gouda.

M. VAN SPENGEN.

De Vlaamsche gaai of meerkol.

Niettegenstaande de lenteproclamaties voor het de eerste dagen van Februari, dat de bladeren der rhododendrons het hoofd lieten hangen. Bij mij voor de serre huppelde een Vlaamsche gaai, als had hij alle schuwheid voor de wintermaanden afgelegd. Wat jammer, dacht ik, zoo'n kleurenpracht voor een boevenpakje, hee veel nestjes van zangvogels hebt gij reeds van eieren en jongen beroofd? Wat nut sticht gij, schuwe schreeuwer met uw schel keelgeluid? En als had hij mijne woorden verstaan, spoedde hij zich naar de toppen der eiken aan de overzijde van den weg om ze van rupsennesten (*Porthésia chrysothoea*) te zuiveren. Wie heeft dat meer gezien?

Voorschoten.

G. J. KLOKMAN.

Vogelmoord.

Onder dezen titel komt in het nummer van 21 Dec. jl. der *Kleine Courant* van Rotterdam het volgende bericht voor:

In Friesland zijn in de laatste dagen zeer veel pluviëren (wilsters), die, vermoedelijk wegens het vriezende weder in den „trek” meerendeels met slagnetten worden gevangen. Men schat het getal dezer vogels, alleen Vrijdag en Zaterdag in de provincie gevangen, op ongeveer 32.000. De meesten worden verzonden naar Frankrijk, Engeland en België. De prijs is gemiddeld 43 ct. per stuk, zoodat de vogelvangsters goede zaken maken.

Juist, goede zaken maken ze, maar... ten koste van duizenden onschuldige, nuttige vogels. Mij dunkt toch, dat naar het voedsel, dat in wormen, insectenlarven, muggen, kevers, slakken enz. bestaat, te oordeelen, de goudpluivier (*Charadrius pluvialis*), want deze is het, gerust onder de nuttige vogels gerekend mag worden. Ja, zie dat getal maar eens goed aan, waarde lezers!

32.000, zegge twee-en-dertig duizend, levens vernietigd,

in den tijd van twee dagen. En wat kunnen wij daar nu tegen doen? Wij vinden 't afschuwelijk, naar, maar... wij staan er zoo goed als machteloos tegenover. Op pag. 158 van den 4^{en} jaargang van *De Levende Natuur* roept de heer Thijssen in een artikel „Nog eens vogelbescherming” uit: „Ik schaam me nog de oogen uit mijn hoofd, als ik er aan denk, hoe in de Tweede Kamer de zaak van het eendenkanon behandeld is.”

Welnu, ik schaam mij, als ik bedenken, hoe wij, met al onze wetten, hulpeloos zulk een moordpartij, want anders is het niet, moeten aanzien en gedoogen. En wie weet, hoeveel vogeltjes er nog gepakt zullen worden gedurende het verdere verloop van den trek, want die duurt, naar ik in „Brehms Tierleben” lees, van einde September tot Maart. Is het wonder, dat het aantal vogels afneemt, als er zulke slachtingen onder aangericht worden? En dat alleen, om het verhemelte van een aantal lekkerbekken te streelen! Mij dacht, dat evengoed als die kwestie van het eendenkanon in den tijd van dien jachtlustigen Engelschen lord, dit couranten-artikeltje waard was, eens onder de oogen der lezers van ons Tijdschrift te worden gebracht. Want waarlijk, die vijf cijfers, die het kolossale getal van 32.000 vormen, staan daar zoo overtuigend, dat zij elken vriend van de levende natuur treffen moeten. Vogelvrienden helpt allen mede, om te maken, dat dergelijke uitroeiingen zoo spoedig mogelijk tot het verleden behooren! Hebt medelijden met die ongelukkige vogels, die daar zoo nutteloos vermoord worden!

Gouda.

M. VAN SPENGEN.

Voor of Tegen.

Eerst nu las ik *D. L. N.* van September, en ook de kwestie over het houden van terrariums en aquariums. Ik weet niet, of mijn opinie reeds te laat komt, doch ik zou mij gaarne scharen bij de „voor's”. Reden waarom: ik stel het op één lijn met vivisectie.

Dit vind ik het tegen van uw heerlijk tijdschrift, dat er veel te veel menschen en kinderen gaan knoeien met beesten. Ik vind knoeien met planten zelfs al jammer, maar nog geoorloofd: met beesten vind ik het bepaald ongeoorloofd. Voor wie niet geheel in de vrije natuur plant en dier bestudeeren kan, moest zich tevreden stellen met de waarnemingen en openbaarmakingen van menschen als u en nog enkele andere uitstekenden op dat gebied.

Delft.

MEVR. ROOKER-FRAISSINET. (39 j.)

Sneeuwkllokje.

Voor een paar dagen vond ik een ongewoon gevormd Sneeuwkllokje: 't Omhulsel, waarin de bloem eerst besloten zat, is naar twee zijden opengescheurd. Vlak bij de bloem zat nogmaals zoo'n vliesje, dat ook voor beursje schijnt te hebben gediend, te oordeelen, naar de wijze, waarop 't aan 't dunne steeltje zit. Bovendien is de bloem zonderling van bouw. Van de buitenste dekblaadjes is één onvolkomen en vergroeid met een van de twee binnenste. 't Derde van deze laatste ontbreekt.

Zwolle.

F. J. B.

Vlaamsche gaai.

In deel VI afl. XII is deze opmerking gemaakt:

„Terwijl de vlaamsche gaai er (het noorden) te zeldzaam blijkt om een volksnaam te genieten.”

Ik kan de verzekering geven, dat deze vogel in 't Oldambt, Westerwolde en de Veenkoloniën volstrekt niet zeldzaam is en er wel degelijk een volksnaam heeft, n. l. dien van schreeuwekster.

Winschoten.

W. W. SCHIPPER.

H. R. Uw vogeltje is een nonnetje.

Te koop aangeboden:

De Levende Natuur, Jaargang 1901. f 2.--.

W. L. WELTEN W.L.Z.N.

Den Haag.

Daendelsstraat 40.

Gevraagd:

Een goed onderhouden gebruikt aquarium.

Leeuwarden.

G. A. v. D. MEY.